

28 de març
Homenatge a les
víctimes del
tardofranquisme i la
transició.

DONES I HOMES QUE VAN
DEIXAR EMPREMTA.

Hui dia 28 de març de 2023, dia de record i homenatge oficial a les víctimes de la guerra, el franquisme i la transició al País Valencià, les entitats memorialistes sota-signades

MANIFESTEM QUE

Durant els últims anys del franquisme la repressió es va adaptar a les noves circumstàncies. Es van crear tribunals especials com el Tribunal d'Ordre Públic, TOP, (1963-1977), van continuar actuant els tribunals militars, van seguir les detencions, càstigs i tortures en comissàries i casernes de la Guàrdia Civil, es van ampliar els delictes socials i els considerats sexuals, es van crear penals especials per a homosexuals i per descomptat la Brigada Polític Social va servir d'avançada per a perseguir una oposició política que requeia especialment entre treballadors i estudiants, així com en els barris populars. Tant sols el Tribunal d'Ordre Públic va condemnar a 9.146 persones, va afectar més de 50.000 persones en tot l'estat espanyol.

Les multes governatives, el tancament i segrest de publicacions, la detenció de cantants i artistes, van acompanyar el ressorgir de l'oposició antifranquista. Els anys de terror del primer franquisme no van poder contindre a partir dels anys 60 un creixement de la resistència contra la dictadura.

L'aparell de l'estat franquista va respondre declarant continus estats d'excepció. Es va acomiadar a treballadors per reclamar millores laborals i per tindre antecedents policials. Es va expedientar i va expulsar a estudiants que exigien sindicats democràtics o millores en les Universitats. Es va empitjorar l'internament de dones joves en els centres del Patronat de Protecció a la Dona i, entre altres delictes, milers de dones van ser víctimes del robatori de bebés en els paritoris de maternitats públiques. Es va multar a les incipients associacions de veïns que creixien en els barris populars, els seus dirigents van patir assetjament policial i detencions. La Brigada Polític Social va perseguir totes les organitzacions contràries a la dictadura.

La repressió va arribar a amplis sectors de la població, recordem que la Justícia

militar va actuar contra sindicalistes detinguts a València 1967 durant la primera manifestació convocada públicament un primer de maig, contra un grup d'anarquistes en 1968 i contra membres de les Joventuts Comunistes en 1969. Entre les contínues detencions produïdes a València recordem les patides per militants del PCE en els anys 68 i 70 i les mobilitzacions de les seues companyes i familiars per denunciar les tortures i maltractaments patits; als estudiants universitaris del PCE detinguts en 1971 i de la LCR en 1974; militants del MCPV y del PCE(m-l) empresonats en 1973 i 1975. Van ser detinguts i condemnats sindicalistes a Elda i Petrer en 1968, mili-tants del Partit Comunista alacantí van ser també empresonats en 1974. El mateix va ocórrer a les comarques de Castelló, on la repressió es va encebar en el moviment obrer, especialment a la Vall d'Uixó, amb la detenció de Vicent Zaragoza Mi-chavila, líder del PCE de la Vall; i també les multes i detencions que van patir intel·lectuals, activistes polítics de diferents grups i persones antifranquistes a nivell individual. 312 estudiants universitaris van ser expedientats i expulsats del campus valencià en 1973. Al juny de 1975, deu promotors del Consell Democràtic del País Valencià, representants dels diversos partits que el componien van ser detinguts a Alaquàs i processaments pel TOP.

Militants, dones i homes, de totes les organitzacions antifranquistes van ser represaliats amb acomiadaments, expedients disciplinaris, multes i detencions, molts van patir tortures i condemnes de presó, molts van haver d'exiliar-se.

Després de la mort de Franco, durant els anys de Transició, l'aparell repressiu de la dictadura va romandre indemne, alguns torturadors van ser recompensats i va continuar la repressió policial, les agressions contra mitjans de comunicació, els atemptats contra llibreries i persones i les amenaces colpistes des dels comandaments de l'Exèrcit que van concretar les seues temptatives amb el colp militar de Tejero, al febrer de 1981. Centenars de persones, en tot l'estat, van ser assassinades en manifestacions o controls policials, víctimes de trets de la policia i dels grups d'extrema dreta. A Alacant, Teófilo del Valle, al febrer de 1976, Miquel Grau, en 1977, Valentín González, a València, en 1979 i Guillem Agulló a Montanejos, en 1993.

La violència va ser constant, el terror i les amenaces individuals i col·lectives, permanent i les víctimes nombroses. Prova d'això va ser l'anomenada "Batalla de València", orquestrada per l'extrema dreta amb suports des de les estructures intactes del franquisme. Llibreries per tot el país van patir atacs amb còctels molotov de l'extrema dreta, Crida, a Alcoi, Tres i Cuatre a València, Set i Mig, Compas i Laos a Alacant, La Costera en Xàtiva. Atemptats contra els habitatges de Joan Fuster, la persona de Sanchis Guarnier, el despatx laboralista d'Alberto García Esteve, el cotxe de Dionís Vacas, militant del PCE a la Malva-rosa...

En aquesta última legislatura del Botànic II, amb una intensa mobilització del moviment memorialista i el suport decidit de l'administració, hem avançat bastant en matèria de Memòria Democràtica, però encara queda molt per fer.

Queda pendent posar llum de manera oficial sobre la magnitud de la repressió i posar en peus mesures per a la Justícia necessària i la reparació de tants crims.

A les persones represaliades per lluitar contra la dictadura i defensar les llibertats els devem la democràcia i els drets que hui tenim. L'estat deu, com estableix el Dret internacional en matèria de Drets Humans, garantir els seus drets a la Veritat, la Justícia, la Reparació i les Garanties de no Repetició.

No obstant això, fins hui, les víctimes de la repressió del període que ens ocupa que han reclamat en els jutjats valencians que s'investigue les tortures de les quals van ser objecte, per part de Brigada Polític Social o la Guàrdia Civil, en els

anys 1967, 68, 70, 71, 72 i 1975 només han trobat com a resposta la inadmissió de les seues querelles.

Reiterem, les víctimes dels crims franquistes mereixen el reconeixement oficial, han de tindre el dret inalienable a la tutela Judicial Efectiva, a la investigació. Elles i el conjunt de la societat tenen dret a la Veritat, conèixer als responsables: foren governadors civils, dirigents policials, ministres o destacats membres de la jerarquia franquista en la seua administració, la que fora. Així mateix, tenen dret a la Reparació Integral del mal rebut per part de l'Estat.

Reclamem la posada en marxa de l'**Institut de Memòria**. Reclamem l'elaboració d'un **Mapa de la repressió** que pose nom a les víctimes i als victimaris. Reclamem la posada en marxa ja de la **Comissió per la Veritat, la Justícia i la Reparació**, aprovada en el Decret 1/2023 de gva, amb participació de les víctimes i a fi de restablir la veritat històrica, jurídica i institucional sobre els fets esdevinguts durant la guerra, la dictadura franquista i la Transició; així com el desenvolupament i promoció de les polítiques públiques de Reparació Integral de les víctimes. Al temps aquesta comissió haurà de posar en coneixement de l'autoritat judicial, com és preceptiu, aquells crims de Lesa Humanitat que es puguen documentar i que són imprescriptibles i investigables d'acord amb l'article 24.1 de la Constitució, el dret internacional dels drets humans i el dret internacional humanitari.

A València, a 28 de març de 2023.

ACCIÓ CIUTADANA
CONTRA LA
IMPUNITAT DEL
FRANQUISME

PLATAFORMA de
SUPPORT a la
QUERELLA
ARGENTINA
País Valencià

Coordinadora
d'Associacions
per la Memòria
Democràtica
del País Valencià

